

“Medicinski otpad, bela tehnika i plastične boce nagomilali su se na ovom mestu na reci Drini u istočnoj Bosni, idiličnom jezeru blizu grada Višegrada, okruženom planinama i drvenim kabinama na obali. Oznake na bocama pokazuju da su neke od njih plutale nizvodno od Crne Gore, gde se nalazi izvor reke, i Srbije kroz koju takođe prolazi”, piše Hana Lusinda Smit, novinarka britanskog Tajmsa.

Na jednom kraju jezera hidroelektrana sprečava dalje kretanje smeća. Barijera izgrađena od gvozdениh buradi za ulje dizajnirana je tako da zaustavi otpad da se kreće dalje. Međutim barijera ne funkcioniše najbolje, pa polovina smeća odlazi prema turbinama hidroelektrane, piše Tajms.

Smit je razgovarala s lokalnim aktivistom, 34-godišnjim Dejanom Furtulom, koji je rekao da u proleće kada se sneg topi u planinama, voda prema Višegradu nosi sa sobom velike količine plastike. Posle se smeće izvlači i odvozi pre početka letnje sezone kada turisti dolaze na to područje.

“Sledećeg proleća ciklus započinje ispočetka. Turisti ne mogu da veruju da je taj problem star 20 ili 30 godina i niko ne može da ga reši. Pišemo vladi i ne dobijamo odgovore”, rekao je.

Prema pisanju Tajmsa, problem smeća u Drini proizašao je iz raspada Jugoslavije kada se jedna zemlja kroz koju je proticala reka pretvorila u tri, i svaka je odgovorna za svoje upravljanje otpadom.

Kad se otopi sneg ode i đubre

Deponije smeća su postavljene na obalama reka u svakoj opštini duž njenog toka. Kad padne kiša ili se sneg otopi, otpad sklizne ravno u reku. Svaka se zemlja reši svog problema kad smeće krene nizvodno i pređe granicu u sledeću. Proteklih meseci sve veći pritisak lokalnih aktivista doveo je do toga da su neka mesta uz reku u Srbiji opštine počistile, piše Tajms.

Aktivisti smatraju da se problem neće rešiti bez uzajamnog rešenja triju zemalja. Prema rečima srpskog ekologa Siniše Lakovića, Srbija je poslednjih godina počela da uklanja divlje deponije, ali posao je “sizifovski” ako smeće dolazi iz Crne Gore.

Srpske vlasti su do sada premestile oko 15.000 kubnih metara smeća iz reke na odgovarajuće deponije. U Bosni takvih napora nema. Deponije otpada pored reke u Višegradu veličine su nekoliko fudbalskih igrališta, navodi Tajms, i ispunjene su raznim otpadom kao što su stare sofe, hladnjaci, ostaci drveta i hiljade plastičnih poklopaca za kante. Lokalno stanovništvo odlaže otpad na divlje deponije umesto da plati odvoz na mesta predviđena za to.

“Političari se uvek svađaju oko deponija. Da li je ovo legalno ili nezakonito? Nema

transparentnosti. To je luda situacija. Moramo da očistimo te deponije i da pronađemo neko drugo mesto za njih - u unutrašnjosti, a ne na obali reke", rekao je Furtula. Smit napominje da je ovo područje jedno od najbogatijih staništa divljih životinja u Evropi. Svakodnevno psi litalice dolaze na odlagališta da preturaju po smeću.

"Ironično je da je Drina, koja se na kraju uliva u Savu, a koja se zatim spaja s Dunavom u Beogradu, već dugo metafora često preopterećenih odnosa ljudi na Balkanu", piše Smit za Tajms.

"Ovo je najlepša reka na Balkanu. Ali svi žele da svoje smeće pošalju u susednu državu", zaključio je Furtula.

Izvor: euronews.rs